

FRÉSCO-FESTÉSZEK.

UTI KALAND.

(Töredék.)

ALT MÓRICZTÓL.

to kedves Magyarország! — O to jó, régi, otthonült közmondás: extra Hungariam non est vita. — Itt döcögünk most, october' 15. Isten mentse! de-hogy döcögünk, de biz oly szépen csusszanunk előre, mint-ha a leggyapjasabb angorákkal volna az út betérítve. Minő szép sár ez! — mit adnának egy ily székér sárért Malta' szigetén! — Aztán mondja valaki hogy Magyarország nem Kanahán; hiszen ez a rist meg a bananást is megteremné, ha kissé me-

gebb volna. Mindig isteni örömet érzek, ha meggondolom, milyen jellemteljes székő nálunk a tél; lám, ha minden ugy kaporkodnék s oly gyorsan látta munka után, mint ez a kifáradhatlan tél, eddig bizony a Berettyón is gőzhajó uszkálna. S be hamar compariál ő kegyelve: october, s két nehéz kabát rajtam, s mégis fázom: most, midőn még a fogadósok ambícióból, s mivel nincs tél a kalendáriomban, egy szobát sem futtatnak, pedig szégyen hogy fázom, Magyarországon fázni! hol a hideget oly szépen meg lehet szokni: hiszen már september' vége felé minden lelkes ispány fel a dértől; aztán egész május' végeig, sőt olykor még tovább, a

hideg, szél, fagy, dér s több regényes természet' áldásai a legziletesebben váltakoznak, hogy csupa gyönyörűség: főleg ha valami udvarias hortobágyi vagy nyíradonyi vihar adja szokott szelességgel a kísérletet.

Ezt gondolá, vagy ha nem gondolá, gondolhatia volna, egy ifju utas, ki F^{***} közelében egy vastag inassal s pár tömött ángolzsákkal kocsijába ékelve haladt Pest felé. Epen az egykor olly kedves közmondást ismétlé: extra hungarum non est vita, midőn erre egy igen rozsz rimet hallott, mely mintegy így hangzék: k-r á k k —

E különös, sem emberi sem állati hang, hanem egy szokatlan helyzetbe jött bécsi kocsí' kerekének enunciatiója, kellemetlenül rázta őt fel rajoskodásából. Ezt azonban hirtelen hanyatlás jobbra, s az álmából felriadt inasnak az utasra zuhanása fejezte be.

Hő megállj! kurjantott nyögve az alsó emeleti egyén, míg sön nagyot kiáltott a gyöngéden kapálódzó inas: dőlünk tensurfi!

A vaskos inas, ki ezt kiáltá, egy igen megbocsátható anachronismust követett el, de egy megbocsáthatatlan gramaticust: mert in praesenti szólott, holott plusquamperfectum volt.

Az ur e közben teljes erőbül ügyekezett nyomatéka alól kivergődni, míg a magát elszánt inas igen csöndesen kezdő viselni magát.

Ugyan az Istenért, Jean! mozogjon, hiszen agyon nyom: nyögték alant.

Mindejárt tensurfi, mond Jean. némi életjelt adván. Végre egy szerföltött elmés ötletre jött: kiszabadítván t. i. ballábát a két ángolzsák alól, azt urának jobb lábára helyezé, s miután két kezét urának hátához feszítve, testének rugalmat adott, e természetes trámpolin' segédelmével három másodpercig mulva a térdig érő sárban állt a kocsí mellett.

Az előfogatos e közben csöndesen szállt le lováról; rendre meghúzta üstökét mindegyiknek — mi igen hasznos! — Kérdő tekintetet vetett a kocsí kerekére, mely különös szeszélyből kullóit szétrugta volt. Végre az ur is kíváncszorgott, miután egy kísérletet tön, mi jobb, négykézláb vagy két lábon járni?

Odavagyunk! szolt kétségbe esve Jean: a kerék tört el, s itt még egy lát sem látok.

Csatolja le ön hamar az egyik lámpást Jean, gyujtsunk gyertyát. Mond az ur, feddő tekintetet vetve saját sáros kabátjára.

Hiszen még jól látunk, tensurfi, mond az előfogatos, pipáját vonván ki eszmájából.

De én még jobban akarok látni, felelt ez békétlenül, mert én olvasni akarok.

Olvasni? mond bámulva az inas, ki mint egy csukcsi nézett ki, rövid bundájában, melyet fordítva vett hérruhájára.

Olvashat biz arra tensurfi, mond az előfogatos csipetve szemével: hiszen ketté van az első kerék, azt az egész biblia sem salazza meg.

Kérem önöket ne okoskodjanak, önt főleg Jean, emlékeztetem János bátyám mondására: hogy okoskodni nem minden ember' dolga. Legyen szives most csak azt tenni, a mire kértem.

Jól van, mond az inas gúnyosan — szép mulatság lesz — mormogta magában. Errel kiemelte ballábát a sárból s elébb tette, minek azon eredménye lón, hogy a jobb is utána ballagott. — Miután a kénytelen, vagy kén-

telen gyufából egy kőzetet és felet eldörzsölt, egyre talált végre, mely csakugyan kénytelen volt meggyulni; s nem sokára az urfi nagy meglepődésére, égett a rövid vastag gyertya a lámpásban. — Hosszas keresgélés után, elővont legbelsőbb oldalzsebéből egy csinosan bekötött kéziratot, s az inas által tartott világhoz közeledvén, gyorsan kezdé annak lapjait forgatni, míg az előfogatos, nagy békétúréssal czipolván, különbnél különbféle mentális szette-vettéket morgott magában.

Halljuk! mond az urfi: Fogadóban... Bár ott volnánk! — Nagy városban... Az bizony, csak csárda volna! — Játékszínenben. — Na hiszen igazán földszint vagyunk, itt a páholy a sárban. — Ej, ej! mormogta békéltlenül, de igen szelíd hangon — hogy nem tudok ráakadni! — Ah! kiáltott fel: megvan. Ha utban baj ér. — Mindjárt megkapom. Ha rossz a ló. Ha ragadnak. — Ettől nincs mit tartani. — Csak nem lehetem, hogy az én kedves jó bátyámi a keréktörést kifelede volna. — Itt a kerék!

No majd meglátjuk, hogyan illik a tengelybe! mond az előfogatos, fájván a végre tüzet kapott taplót, s tökéletesen meggyőződve arról, hogy az ifjú urnál, a felsőemeletben felmondottak a lakók.

Halljuk csak! folytatá emez: Ha a kerék eltörik. Az a legkisebb baj. — Hogy, hogy! mond az olvasó, nagy szemet mereszítve a könyvre, míg elméjében roppant kérdőjel alakult, azon fájból, mely most, egy becsületos, előrebókoló s egy szemtelen, hátat fordító C közé szorítva, olly divatos hírlapjainkban, — azután folytatá: Az kis baj. Mert kovács, ke-re-kes, minden helységben van; de kész kereket is lehet kölcsön kapni. — Igaz, de itt nincs helység, mormogta magában. — De lássuk tovább: Ha távul a helység.... Aha! kiáltott föl az olvasó, most jól megy.

De hogy megy! mond az inas savanyu képpel, másik kezébe vévén a lámpást.

Az urfi feddő tekintetet vetett a békélen Luciferre, s nagy bizodalommal folytatta olvasását. — Ütse d föl kocsisodat legjobb lovára, ígérj neki jó borravalót, s küldd a legközelebbi helységbe. Hallja földi! messze vagyunk-e még F***tól?

F***tól? mond a földi, vagy inkább sári: hát nem látja a tensurfi a tornyot amott balra? — egy negyedóra lehet ide.

No hát — — de csak várjon barátom, hadd lássuk tovább.

No csak lássa tovább az urfi, mond a kocsis, bodor füstöket szivattyúzza nehezen szelelő pipájából, s nagy figyelemmel tekintvén a Sibillák' könyvébe, míg szemével az unatkozott inasra kacsintott.

Az urfi gyorsan hadarva olvasá: legelőbb is küldj a paplakba, ezek a lelkészek többnyire jó fiúk, és segítenek a hol lehet. Ha ott nem kapsz kereket, akkor valami kis nád- vagy zsindegyfödélű curiába, tovább, ke-re-keshez, legutójára pedig, ha valami pompás uri lak van a helységben. — Legjobb azonban jó nagy szekeret bérleni s a kocsit mindenestől rárakatni, de egy pár embert is kell fogadni, jó borravalót' ígérete mellett. N. b. a borravaló a földolag! — Ez jó lesz, mond könnyebbülve az urfi. Hallja édes kocsis gazda! Ihol három huszas, uljon legjobb lovára s szerezzon F***n egy tágas szekeret, ígérjen jó fizetést érte, fogasson bele s jöjön ide; de hozzon egy pár tenyeres talpas suhanczot is magával, ígérjen nekik jó borravalót. — Igen szép lenne, ha ön is elballagja Jean, hiszen egy

negyedőrai séta nem a világ. Aztán gazda, a három huszas csak foglaltó: Istent ne feledje a borralalót! az a fő dolog.

A kocsis kalapot emelt. No, mond áhítatos képet csinálva, míg a huszasokat elhelyezé; mégis jót olvasott ki a tensurfi abból a könyvből; megköszönöm szépen az ajándékot, majd szerzünk egy jó nagy szekeret a tisztelendő urtól — —

De most jól beszél gazda, én is épen oda akartam utasítani.

Igen jó uram nekem, aztán jó kerekas is van F***n, holnap reggelig összeállítja a kereket. — Sán ur! kapjon csak fel a Rózsira, itt a fakórs; majd ketten többit igazítunk.

Nem bokros-e? kérdé Jean, fürkésző tekintetet vetve az állatra, mely füleit egészen hátra tette volt.

Hiszen bokor sincs itt, mond vigyorogva az előfogatos: hanem néha le szokott feküdni, de semmi azért, majd felkél megint, csak száján tartsa Sán ur.

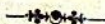
Üljön fel Jean! mond biztatva az urfi: ne tartson semmitől, tisztelje nevemben a népsz urat, s igérjen jó borralalót — — —

Isten mentsen! rikkantott a kocsis elszörnyülködve.

Értsen meg jól, mond boszúsan az urfi, kocsisának igérje a borralalót. Ne feledjék fogadórul is gondoskodni.

Csak a számárhoz kell szállani, mind odahúzódnak az ilyen urak, mond az előfogatos; aztán a kocsis kifogta két lovát, a más kettőnek pedig a bakról szénát vetett a sárba; nem sokára Jeannel együtt lovon ültek s a kétes szürkületben a lehető legnagyobb csenddel haladtak F*** felé.

(Folytatjuk)

HAMVAZÓ SZERDÁN.

1843-ban.

Éjfélt rugott az óra: — megszűnének
A hős magyarnak lígy vigalmi;
És mint kifiradt tengor' habjai,
Lecsöndösült zaj-árja a zenének.

A néma csendben búsán fölkelének
Elhunyt apáink' szellemírnyai,
És dalra nyúlván a kar' sikel
Zengett felénk a túlvilági ének:

„Könyv Ul honod' szép arczán, oh magyar!
S hő tette gyejljon minden fértilker,
A bót elűzni gyászos homlokáról.

Fürdőre hintess, oh menj, szent hamút,
Feledd a kéjt, míg látod a borút,
Nehogy könnyűze szólj a „völ t' hazáról!”

CSÁSZÁR.

